

Strategian taustaa

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymässä tehtiin talvella 2023/2024 pitkän tähtäimen suunnittelu-työtä (PTS), jossa tarkasteltiin toimialoittain tulevaisuuden kehitystrendejä vuoteen 2035 saakka. Tarkastelussa huomioitiin myös kestävä kehityksen, digitalisaation ja tekoälyn kehittymisen vaikutukset eri aloihin. Strategian valmistelun tueksi tehtiin laaja sidosryhmäkysely, jossa haettiin näkemyksiä Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän toiminnan suuntaamiseksi ja kehittämiseksi.

Strategian valmistelussa on huomioitu muuttuva lainsäädäntö. Opetus- ja kulttuuriministeriö on valmistellut lakikokonaisuuden, jossa ammatillisen koulutuksen ohjausta, toimintaa ja rahoitusta esitetään muutettaviksi siten, että koulutuksen vaikuttavuutta ja kohdentumista voidaan paremmin ohjata. Keskeisiä uudistuksen tavoitteita ovat koulutuksen läpäisyn, työllistymisen ja jatko-opintojen lisääminen sekä koulutuksen suuntaaminen pääasiassa koulutustasoa nostavaan koulutukseen ja ensimmäisen tutkinnon suorittamiseen. Käytännössä nämä muutokset tarkoittavat rahoituksen osalta sitä, että painopiste on jatkossa nuorten ja vailla ammattia olevien koulutuksessa. Aikuisten uudelleen- ja täydennyskoulutus on myös jatkossa mahdollista, mutta rahoitustaso näiden osalta laskee merkittävästi aiemmasta. Rahoitusjärjestelmällä on tarkoitus kannustaa myös tutkintoa lyhyempien koulutusten suorittamiseen.

Uudessa lainsäädännössä on mukana ammatillisen koulutuksen ohjauskokeilut, joihin valitaan mukaan 40 erilaista koulutuksen järjestäjää eri puolilta Suomea. Kokeilun keskeinen ajatus on, että järjestäjä saa suhteellisen "vapaa kädet" tarjota sellaisia tutkintoja, joita alueella tarvitaan ilman erillistä tutkintokohtaisten järjestämislupien hakemista. Kokeiluun kuuluu ohjausneuvottelut neljän vuoden välein ministeriön kanssa. Kokeilun yksi lähtökohta on, että kokeilualueet muodostavat tiiviin toiminnallisen yhteistyörakenteen alueen muiden toimijoiden kanssa, jotta alueen osaamistarpeet voidaan ottaa huomioon tavoiteneuvotteluja käytäessä. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymällä on tavoitteena päästä mukaan ohjauskokeiluun.

Strategiakauden aikana ammatillisen koulutuksen rahoitustaso Suomessa laskee. Ensimmäinen päätös on jo tehty: vuonna 2025 rahoitusta leikataan vähintään 100 miljoonaa euroa. On todennäköistä, että rahoitustasoa joudutaan tarkastelemaan uudelleen, mikäli Suomen valtio-ontalous ei lähde kehittymään nykyistä parempaan suuntaan. On myös epätodennäköistä, että pidemmälläkään aikajänteellä rahoitustasoon olisi tulossa merkittäviä korotuksia. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että nuorten määrä koko Suomessa on laskussa, ja valtiovarainministeriön laskelmissa tämä tarkoittaa sitä, että koulutukseen voidaan kohdentaa vähemmän varoja. Koulutustarve ei kuitenkaan ole laskussa, vaan täydennys- ja uudelleenkoulutukseen on jatkuvasti enemmän kysyntää kuin mitä rahoitusta on tarjolla. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että jatkossa koulutuksen rahoittajan tulee olla muu taho kuin Opetus- ja kulttuuriministeriö. Onkin todennäköistä, että koulutusta tarjotaan jatkossa yhä enemmän maksullisena, ei tutkintoon johtavana koulutuksena.

Kuntayhtymän aiemmassa strategiassa oli vahva kansainvälisyyspainotus, koska jo aiemmin oli nähtävissä, että kansainvälisyys laajassa merkityksessä on yksi keskeisiä asioita, johon kaikkien järjestäjien tulee tarttua. Kansainvälisyydellä tarkoitetaan sekä kansainvälistä osaamista, koulutusvientiä, osaajatuontia että toimintaa kansainvälisissä verkostoissa laadun ja osaamisen kehittämiseksi. Tähän tulee jatkossakin panostaa. Ilman kansainvälisiä osaajia seutukuntamme ei pysty säilyttämään elinvoimaisuuttaan, samalla kun osaamisellemme on kysyntää myös Suomen rajojen ulkopuolella.

Digitalisaation ja kestävän kehityksen vaikutukset eri toimialoihin ja sitä kautta myös ammatilliseen koulutukseen ovat jatkossakin keskeisiä kehittämiskohteitamme.

Strategiamme lähtökohtana onkin, että Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä pystyy myös jatkossa tarjoamaan ajantasaista, korkealaatuista eri ammattialojen koulutusta alueemme kannalta keskeisille toimialoille. Tätä samaa osaamista hyödynnetään kansainvälisessä toiminnassa, jonka avulla voimme saada alueelle lisää uutta työvoimaa sekä kuntayhtymälle uuden taloudellisen tukijalan vähenevän julkisen rahoituksen tilalle.

Toimintaamme tulee kehittää ja uudistaa jatkuvasti, ja tuottamamme palvelut sekä niiden tuottamistavat ovat jatkuvan arvioinnin ja kehittämisen kohteena. Emme voi tinkiä koulutuksen laadusta tai kestävän kehityksen vaatimuksista toiminnallemme. Strategiamallissamme emme kuvaa niitä asioita, joissa olemme jo vahvoja ja joissa kehittäminen perustuu jatkuvan parantamisen malleihin. Kuvaamme asioita, jotka vaativat erityistä huomiota tai panostuksia. Toimintamme lähtökohtia ovat jo tällä hetkellä, että tarjoamme opiskelijoillemme heidän tarpeitaan vastaavat oppimisympäristöt ja oppimisen tavat. Nuoret peruskoulusta tulevat opiskelijat käyvät opintonsa pääsääntöisesti fyysisissä oppimisympäristöissä hyödyntäen digitaalisia ratkaisuja, aikuiset oppijat opiskelevat monipaikkaisesti. Digitaalisuus, tietojohdaminen ja laadunhallinta ovat perusosaamistamme, jota kehitämme jatkuvan kehittämisen periaatteiden mukaisesti.

Strategiassa keskitymme entistä tarkemmin seutukunnan työvoimatarpeita ja elinvoimaisuutta tukevien YSAOn palveluiden kehittämiseen. Uudistamme rohkeasti omaa toimintaamme, jotta voimme vastata ajanmukaisin keinoin tulevaisuuden ammattilaisten osaamisen kehittämiseen. Panostamme kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestävän kehityksen mukaiseen toimintaan. Uskomme myös, että yhteistyö ja työn uudet toteutustavat luovat pohjan kestäväälle tulevaisuudelle.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän strategia:

Elinvoimaa ja uudistumista 2025–2029 (luonnos)

Visio 2029:

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on vastuullinen ammattiosaamisen kehittäjä ja digitalisaation edelläkävijä. Vahvistamme elinvoimaisuutta alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti.

Missio: Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän missio on kuvattu kuntayhtymän perussopimuksessa, jossa on määritelty kuntayhtymän tarkoitus ja tehtävät.

Arvot:

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymän toimintaa ohjaavat arvot ovat *luottamus, vastuullisuus ja ammattitaito*.

Luottamus

Luottamuksella tarkoitamme lupauksen pitämistä kaikessa toiminnassamme ja selkeästä toiminnasta, että asiakas voi luottaa tuottamamme palvelun tasoon. Koulutuspalveluistamme työllistytään tai suuntaudutaan jatko-opintoihin.

Vastuullisuus

Vastuullisuudella tarkoitamme vastuun kantamista omasta tekemisestämme ja kehitymisestämme, vastuuta muista sekä vastuuta ympäristöstä. Koko henkilöstö toimii työssään vastuullisesti strategisten päämäärien saavuttamiseksi. Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on vastuullinen osaamisen kehittäjä sekä vastuullisten toimintatapojen edistäjä.

Ammattitaito

Ammattitaidolla tarkoitamme kädentaitojen ja ammatillisen osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Varmistamme, että koulutuksemme vastaa työelämän tarpeita ja tarjoaa opiskelijoille vahvan perustan ammatilliselle kehitymiselle ja ammattitaidolle.

Ysaon strategiset pääteemat ja tavoitteet strategiakaudelle:

	Teema	Päätavoitteet
A)	Elinvoimaa seutukuntaamme	Nostamme koulutuksesta valmistuneiden työllistymis- ja jatko-opintoihin siirtymisastetta vuosittain Olemme keskeinen osa työvoiman saatavuuden ja alueellisen omavaraisuuden varmistamisen järjestelmää Ylä- ja Pohjois-Savossa
B)	Kansainvälisyydestä lisäarvoa	Pidämme Ylä-Savon ammattiopistosta valmistuneiden uusien työntekijöiden määrän vähintään nykyisellä tasolla, huolimatta nuorten ikäluokan pienenemisestä. Koulutusviennistä muodostuu merkittävä liike-toiminta-alue Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä konsernille
C.	Vastuullisuus etusijalla	Koko kuntayhtymä on sertifioitu kestävän kehityksen toiminnan osalta Kestävän kehitys aihealueet on integroitu kaikkien koulutustarjontaamme
D.	Edelläkävijä palveluissa ja toiminnassa	Kuntayhtymän on taloudellisesti vakavarainen ja sijoittuu vaikuttavuudeltaan ja laadultaan ylimpään neljännekseen koulutuksen järjestäjistä Kuntayhtymän henkilöstötyytyväisyys on erinomainen, ja olemme veto- ja pitovoimainen työnantaja.

Seuranta ja arviointi

Vuotta 2025 varten on tehty tarkempi toimenpideohjelma, jossa kukin toimenpide, mittari ja tavoite on määritelty. Strategiaa ohjataan kuntayhtymän strategiatyökalussa, jossa jokainen strateginen toimenpide, sen aikataulu ja vastuuhenkilöt on kiinnitetty reaaliaikaiseen näky-mään.

Toimenpideohjelma käsitellään osana talous- ja toimintasuunnitelman valmisteluprosessia.